

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
شهید بهشتی
مرکز پزشکی، آموزشی، درمانی کودکان مفید

داروهای مصرفی در بیماران دیالیزی

سال ۱۳۹۴

➤ **یبوست:** در صورت نیاز غذاهای حجیم مصرف نمائید.

➤ **آموزش به بیمار و خانواده:**

- ♦ مصرف مایعات را تا حد ۲ لیتر افزایش دهند، مگر در مواردی که منع مصرف مایعات داشته باشیم، مگر با نظر پزشک معالج.
- ♦ از تغییر دادن داروی آنتی اسید خودداری کنید.

➤ **در بیماران دیالیزی:** اگر بیمار دچار کمبود کلسیم است این دارو قبل از غذا استفاده شود. در بیمارانی که فسفر بالا دارند، جهت کاهش میزان فسفر این دارو بلافاصله بعد از غذا مصرف شود.

(۷) **ز مپلار:**

➤ **شکل دارو:** شیه کلسی تریول می باشد.

➤ **موارد مصرف:** در درمان پرکاری پاراتیروئید در PTH بالا

➤ **عوارض:** تب، دردهای استخوانی، گیجی و از همه بیشتر تهوع و استفراغ

➤ **مراقبت پرستاری:** اندازه گیری سطح PTH فسفر، کلسیم قبل از شروع درمان

در همه حال به خدا توکل کنید

(۶) **کربنات کلسیم: (Calcium Carbonate)**

➤ **شکل دارویی:** قرص ۵۰۰ میلی گرم

➤ **مصرف در دوران حاملگی:** گروه C

➤ **موارد مصرف:** افزایش فسفات ناشی از نارسایی کلیه، کاهش کلسیم به عنوان آنتی اسید در زخم معده

➤ **میزان مصرف:** در کاهش کلسیم به مقدار ۵۰۰ میلی گرم تا ۲ گرم یک تا ۴ قرص توصیه می شود.

➤ **موارد منع مصرف:** افزایش کلسیم، کاهش فسفات، سنگ کلیوی، فیبریلاسیون بطنی قلب

➤ **عوارض جانبی:** خشکی دهان، یبوست، احساس تشنگی و تکرار ادرار، سنگ کلیه و حتی کوما

➤ **توجهات:** مراقب بروز افزایش کلسیم باشید. اندازه گیری کلسیم خون مفید است.

➤ **آموزش:** بهتر است دارو را یک ساعت قبل از غذا به بیمار بدهید. در صورت علائم افزایش شدید کلسیم مثل خشکی دهان و تشنگی به پزشک اطلاع دهید.

➤ **شرایط نگهداری:** در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

➤ **پیکیری آزمایشگاهی:** کلسیم (سرم و ادرار)، کلسیم سرم باید در حد ۵/۸-۵/۱۰ mg/dl و کلسیم ادراری باید در حد ۱۵۰ mg/day باشد و این دو را به طور هفتگی پیگیری نمائید.

توصیه ها:

(۱) به عنوان آنتی اسید یک ساعت قبل از غذا یا خواب مصرف شود.

(۲) به عنوان غذای کمکی ۱/۵ ساعت قبل از خواب استفاده شود.

(۳) فقط از اشکال قرص یا کپسول آن استفاده کنید از سایر فرمهای دارو مثل E.S (Enteric Coated) استفاده نشود.

➤ **پاسخ درمانی:** از بین رفتن درد و کاهش اسیدیته

➤ **سندرم شیر قلبائی:** تهوع، استفراغ، عدم آگاهی به زمان و مکان، سر درد

۱) کلسی تریول: (روکالترو، Rocaltrol)

اشکال دارویی: کپسول ۰.۲۵، میلی گرم

موارد مصرف: درمان کاهش کلسیم، بیماران تحت دیالیز مزمن، روکالترو قویترین شکل ویتامین D₃ می باشد که در کلیه ها تولید می شود و در بیماران دیالیزی باید به صورت خوراکی دریافت گردد. این دارو بوسیله جذب روده ای و احتباس کلیوی سطوح سرمی کلسیم را بالا می برد.

میزان مصرف: روزانه یک عدد قرص ۲۵ میلی گرمی از طریق خوراکی تجویز می شود.

موارد منع مصرف: افزایش کلسیم، مسمومیت، افزایش فسفات

عوارض: افزایش کلسیم، خواب آلودگی، سر درد، ضعف، تاری دید، بی اشتها، تهوع، یبوست، پش طش قلب

مراقبت پرستاری: چک کلسیم، فسفر و توصیه های آموزشی بصورت دوره ای و دوران نور و حرارت نگهداری شود.

۲) اسید فولیک: (Folic Acid)

اشکال دارویی: Tablet: 1/5 mg (قرص)

Injection: 5 mg/ml, 10 ml (آمپول)

موارد مصرف: در بیماران کم خون جهت تولید گلبول قرمز و خون سازی بکار برده می شود.

موارد منع مصرف: در بیمارانی که آنمی پریشیوز تشخیص داده نشده دارند منع مصرف دارد زیرا ممکن است علائم آنمی را بپوشاند. همچنین در بیمارانی که آنمی پریشیوز و سایر آنمی های مگالوبلاستیک ثانویه به کمبود vit B12 دارند منع مصرف دارد.

نشانه های کمبود اسید فولیک: التهاب زبان، اسهال، یبوست، کاهش وزن، تحریک پذیری، رنگ پریدگی، فراموشی

عوارض: راش، خارش، قرمزی، ضعف عضلانی

۳) اریتروپوئیتین: (Erythropoietin)

اشکال دارویی: آمپول های پی دی پوئیتین (PD poitin)

۱۰۰۰۰، ۲۰۰۰ و ۴۰۰۰ واحدی

روش مصرف: وریدی، زیرجلدی (به علت جذب طولانیتر تاثیر دارو در تزریق زیر جلدی دو برابر تزریق وریدی می باشد) اریتروپوئیتین ۹۰٪ توسط قسمت قشری کلیه و ۱۰٪ توسط کبد ساخته می شود.

موارد مصرف: درمان کم خونی ها در نارسایی مزمن کلیوی و کاهش هموگلوبین و هماتوکریت

عوارض: بثورات جلدی، کهیر، عوارض محل تزریق، افزایش تشکیل لخته در گرفت های شریانی وریدی، افزایش فشارخون

مراقبت پرستاری: کنترل فشارخون و دقت در مصرف داروهای داروهای ضد فشارخون رعایت رژیم غذایی کم پتاسیم

نکات قابل توصیه به بیمار:

ضمن مصرف دارو به طور منظم فشارخون خود را کنترل کنید. دارو روی بیماری زمینه ای شما تاثیری ندارد.

مصرف در کودکان: ایمنی و اثربخشی در کودکان اثبات نشده است.

مصرف در شیردهی: ترشح دارو در شیر مشخص نیست با احتیاط به کار رود.

۴) رناژل: (SevelamerHydrochloride, Reagal)

اشکال دارویی: قرص رناژل ۸۰۰ میلی گرم

موارد مصرف: در افزایش فسفر خون که با باندشدن با فسفر، فسفر را از طریق دستگاه گوارش دفع می کند و سبب کاهش فسفر می شود.

عوارض: سردرد، تهوع، استفراغ و کاهش فشارخون

نحوه مصرف: همراه غذا و با فاصله بعد از غذا می باشد.

مراقبت پرستاری: بیان اهمیت رعایت رژیم غذایی کم فسفر، اندازه گیری سطح کلسیم و فسفر سرم

۵) ونوفر: (Venofer, Iron Sucrose Injection)

از ترکیبات آهن ساکروزو، ضد کم خونی

اشکال دارویی:

Injection: 20 mg/ml, 10 ml (آمپول)

موارد مصرف: درمان فقر آهن در بیماران همودیالیزی که قادر به مصرف فرآورده های خوراکی آهن نیستند.

موارد منع مصرف: در موارد ازدیاد آهن، حساسیت مفرط به دارو با ترکیبات آن و آنمی غیر از کمبود آهن منع مصرف دارد.

عوارض: کاهش فشارخون، سردرد، تهوع، استفراغ

مراقبت پرستاری:

۱) واکنش های ملایم تا متوسط حساسیتی شامل دسپینه، کاهش فشارخون، راش و خارش می باشد.

۲) برای انفوزیون دارو، 100mg آهن المتال در ماکزیم 100ml نرمال سالین بلافاصله قبل از انفوزیون رقیق شود و این مخلوط ظرف حداقل ۱۵ دقیقه انفوزیون شود.

۳) این دارو با سایر داروها و یا محلولهای تغذیه وریدی نباید مخلوط شود.

نکات قابل توصیه به بیمار:

در صورت بروز نشانه های مسمومیت مانند سردرد، تهوع، گیجی، درد عضلانی، پاراستزی و درد شکم به پزشک اطلاع داده شود.

مصرف در سالمندان: در این بیماران به علت کاهش عملکرد قلب، سایر بیماریهای زمینه ای و مصرف سایر داروها باید در انتخاب میزان مناسب دارو احتیاط شود.

مصرف در کودکان: ایمنی و کارایی این دارو در کودکان اثبات نشده است.

مصرف در شیردهی: ترشح دارو در شیر شناخته نشده است با احتیاط مصرف شود.

اثر بر آزمایشهای تشخیصی: ممکن است باعث افزایش آنزیم های کبدی گردد.